

Hof van Cassatie van België

Arrest

Nr. S.14.0102.N

RIJKSDIENST VOOR SOCIALE ZEKERHEID, openbare instelling, met zetel te 1060 Sint-Gillis, Victor Hortaplein 11,

eiser,

vertegenwoordigd door mr. Geoffroy de Foestraets, advocaat bij het Hof van Cassatie, met kantoor te 1000 Brussel, Dalstraat 67, waar de eiser woonplaats kiest,

tegen

L.V.

verweerder.

I. RECHTSPLEGING VOOR HET HOF

Het cassatieberoep is gericht tegen het arrest van het arbeidshof te Antwerpen van 13 juni 2014.

Advocaat-generaal Henri Vanderlinden heeft op 19 januari 2016 een schriftelijke conclusie neergelegd.

Raadsheer Koen Mestdagh heeft verslag uitgebracht.

Advocaat-generaal Henri Vanderlinden heeft geconcludeerd.

II. CASSATIEMIDDEL

De eiser voert in zijn verzoekschrift dat aan dit arrest is gehecht, een middel aan.

III. BESLISSING VAN HET HOF

Beoordeling

1. Overeenkomstig artikel 22ter, tweede lid, RSZ-wet, zoals hier van toepassing, worden bij ontstentenis van openbaarmaking van de normale werkroosters van de betrokken deeltijdse werknemers, de deeltijdse werknemers vermoed arbeid te hebben verricht in het kader van een overeenkomst voor arbeid als voltijdse werknemer, behoudens in de door de sociale inspectiediensten vastgestelde gevallen van materiële onmogelijkheid om voltijdse arbeid te verrichten.

Dit vermoeden ontstaat door de vaststelling dat de in artikel 157 Wet Deeltijdse Arbeid bepaalde voorschriften betreffende de openbaarmaking van de normale werkroosters van de deeltijdse werknemers niet zijn nageleefd.

2. Krachtens het hier nog toepasselijke artikel 9, tweede lid, Arbeidsinspectiewet hebben de processen-verbaal van de sociale inspecteurs bewijswaarde tot het tegendeel bewezen is, voor zover een afschrift ervan ter kennis wordt gebracht aan de overtreder en, in voorkomend geval, van zijn werkgever, binnen een termijn die een aanvang neemt de dag na de vaststelling van de overtreding.

3. De bijzondere bewijswaarde van deze processen-verbaal geldt enkel in het belang van de strafvordering en de rechtsvordering tot vergoeding van de schade ten gevolge van de overtredingen die erin zijn vastgesteld.

Het gezag dat artikel 9, tweede lid, Arbeidsinspectiewet aan die processen-verbaal toekent, kan door de Rijksdienst voor sociale zekerheid niet worden aangevoerd tot bewijs van de ontstentenis van openbaarmaking van de normale werkroosters

bij de invordering van socialezekerheidsbijdragen op grond van het in artikel 22ter RSZ-wet bepaalde vermoeden.

Het middel dat op een andere rechtsopvatting berust, faalt naar recht.

Dictum

Het Hof,

Verwerpt het cassatieberoep.

Veroordeelt de eiser tot de kosten.

Bepaalt de kosten voor de eiser op 479,89 euro.

Dit arrest is gewezen te Brussel door het Hof van Cassatie, derde kamer, samengesteld uit afdelingsvoorzitter Christian Storck, als voorzitter, en de raadsheren Koen Mestdagh, Mireille Delange, Antoine Lievens en Eric de Formanoir, en in openbare rechtszitting van 7 maart 2016 uitgesproken door afdelingsvoorzitter Christian Storck, in aanwezigheid van advocaat-generaal Henri Vanderlinden, met bijstand van griffier Vanessa Van de Sijpe.

V. Van de Sijpe

E. de Formanoir

A. Lievens

M. Delange

K. Mestdagh

Chr. Storck

Verzoekschrift

VOORZIENING TOT CASSATIE

VOOR: de RIJKSDIENST VOOR SOCIALE ZEKERHEID,
openbare instelling, opgericht bij besluitwet
5 van 28 december 1944, met zetel te 1060 Brus-
sel, Victor Hortaplein, 11,

bijgestaan en vertegenwoordigd door Meester Geof-
froy de FOESTRAETS, advocaat bij het Hof van
Cassatie, kantoor houdende te 1000 Brussel,
10 Dalstraat, 67, waar keuze van woonplaats
wordt gedaan,

eiser tot cassatie,

15 **TEGEN:** de Heer L.V., wonende te 2440 Geel, Steenber-
gen 3, met ondernemingsnummer 629.406.868,

verweerder in cassatie,

20

* * *

Aan de Heren Eerste Voorzitter en Voorzitter,
de Dames en Heren Raadsheren, leden van het Hof van
Cassatie,

* * *

25

Hooggeachte Dames en Heren,

Eiser heeft de eer het arrest van 13 juni 2014, ge-
wezen door de negende kamer van het Arbeidshof te Ant-
werpen, afdeling Antwerpen (A.R.2013/AA/536), aan Uw
toezicht te onderwerpen.

35

FEITEN EN PROCEDUREVOORGAANDEN

Bij een sociale controle op 22 maart 2011 in de ta-
verne VAN GOGH te Geel, uitgebaat door verweerder, werd
vastgesteld dat voor geen van de werkend aangetroffen
werknemers, te weten Kenny WAGEMANS en Ileana GEUKENS,
was voldaan aan de publiciteitsvoorschriften van de
Programmawet van 22 december 1989. Zo konden geen af-
schriften van de arbeidsovereenkomsten van de deeltijd-
se werknemers, noch uurroosters worden voorgelegd aan
de sociaal controleur.

Op basis van de vaststellingen in het proces-
verbaal van 6 april 2011 van de sociaal inspecteur ging
eiser, met toepassing van artikel 22ter, tweede lid,
RSZ-wet, over tot een regularisatie van de prestaties
van voornoemde werknemers voor de periode van 1 april
2009 tot en met 22 maart 2011.

55

Bij dagvaarding van 19 oktober 2012 vorderde eiser van verweerder de betaling van een bedrag van 39.498,84 EUR als achterstallige bijdragen, over de periode van het tweede kwartaal 2009 tot en met het eerste kwartaal 2011, alsook over het eerste kwartaal 2012.

De Arbeidsrechtbank te Turnhout verklaarde bij vonnis van 12 september 2013 de vordering van eiser gegrond.

65

Met een verzoekschrift, neergelegd op 26 september 2013 ter griffie van het Arbeidshof te Antwerpen, tekende verweerder hoger beroep aan tegen voormelde beslissing.

70

Het Arbeidshof te Antwerpen vernietigt in het bestreden arrest het vonnis van de eerste rechter en verklaart de oorspronkelijk door eiser ingestelde vordering ongegrond.

75

ENIG MIDDEL TOT CASSATIE

Geschonden wetsbepalingen:

80

- artikel 22ter, tweede lid, van de Wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders (RSZ-wet), vóór zijn wijziging bij
85 Wet van 29 maart 2012;

- de artikelen 157 en 172, §1, 1°, van de Programma-wet van 22 december 1989, artikel 172 vóór zijn opheffing bij Wet van 6 juni 2010, met ingang van 1 juli 2011;

90

- artikel 15, in het bijzonder het vierde lid, van de Wet van 8 april 1965 tot instelling van de arbeidsreglementen;

- artikel 870 van het Gerechtelijk Wetboek;

95

- artikel 9, in het bijzonder het tweede lid, van de Wet van 16 november 1972 betreffende de arbeidsinspectie (Arbeidsinspectiewet), vóór zijn opheffing
bij Wet van 6 juni 2010, met ingang van 1 juli
2011;

100 Bestreden beslissing:

Het bestreden arrest vernietigt het vonnis van de eerste rechter en verklaart de oorspronkelijk door eiser bij dagvaarding van 19 oktober 2012 ingestelde vordering ongegrond en wijst eiser er van af.
105

Het bestreden arrest oordeelt dat eiser niet naar recht bewijst dat er sprake is van een ontstentenis van openbaarmaking van de uurroosters van Kenny WAGEMANS en Ileana GEUKENS in de door hem geviseerde periode zodat eiser geen toepassing kon maken van het vermoeden, neergelegd in artikel 22ter RSZ-wet, op grond van de volgende motieven :

115 « De sociaal inspecteur noteerde in zijn proces verbaal onder rubriek 10 dat voor de voornoemde werknemers op de dag van de controle (22 maart 2011) geen arbeidsovereenkomsten op de plaats van de tewerkstelling aanwezig waren.

120

« Sandra Vandoninck, mede-uitbater van de taverne, sprak dit echter in haar verklaring van 6 juni 2012 formeel tegen en zij bevestigde dat deze overeenkomsten wel degelijk op de dag van de controle op de plaats van tewerkstelling aanwezig waren.

125

« Het hof stelt vast dat de sociaal inspecteur bevestigt dat hem op de dag van de controle een farde/kaft werd overhandigd, bevattende 'allerlei gegevens van de werknemers' .

130

« In deze omstandigheden bestaat er twijfel of de kwestieuze arbeidsovereenkomsten geen onderdeel waren van de farde die aan de inspectie werd overhandigd.

135

- 140 « Het komt aan de (eiser) als eisende partij toe om deze twijfel weg te nemen en wit op zwart te bewijzen dat de bedoelde arbeidsovereenkomsten op de dag van de controle niet op de plaats van tewerkstelling aanwezig waren.
- 145 « Dit bewijst had de (eiser) kunnen leveren door geen twijfel te laten bestaan over de inhoud van de map of farde die op 22 maart 2011 aan de sociale inspectie werd overhandigd. De inspectie had de inhoud van de map kunnen inventariseren of er een kopie van nemen of de verantwoordelijke ter plekke
- 150 doen verklaren dat er samen met de inspectie werd vastgesteld dat de arbeidsovereenkomsten in de voorgelegde map ontbraken.
- 155 « De inspectie heeft geen nader informatie vrijgegeven over de inhoud van de kwestieuze farde en zo de mogelijkheid opengelaten dat bepaalde informatie werd achtergehouden.
- 160 « Verder heeft de inspectie geen uitsluitel gegeven dat er tussen de gegevens, die over de werknemers in de farde werden teruggevonden, nuttige gegevens bij waren die een licht op de uurroosters van de betrokken werknemers konden werpen.
- 165 « De twijfel is niet weggenomen, waardoor de (eiser) faalt in de op hem rustende bewijslast.

« Uit de stukken 5-9, die (verweerder) voorlegt,
blijkt dat in de arbeidsovereenkomsten een deel-
170 tijdsse tewerkstelling was voorzien op basis van
vaste uurroosters.

« De (eiser) ondersteunt zijn bewering dat er met va-
riabele uurroosters werd gewerkt (zie zijn stuk 3)
175 niet.

« In de gegeven omstandigheden bewijst de (eiser)
niet naar recht dat er sprake is van een ontsten-
tenis van openbaarmaking van de uurroosters van
180 Kenny Wagemans en Ileana Geukens in de door hem
geviseerde periode.

« Hieruit volgt dat de (eiser) ook geen toepassing
kan maken van het vermoeden, neergelegd in artikel
185 22ter van de RSZ-wet, waardoor een regularisatie
naar een voltijdse tewerkstelling mogelijk wordt.”

(p.5-6).

Grievens:

190 **1./** De artikelen 157 tot 169 van de Programmawet van 22
december 1989 leggen aan de werkgevers verplichtingen
op met betrekking tot de bekendmaking van de werkroos-
ters van de deeltijdse werknemers en met betrekking tot
195 de vaststelling van de afwijkingen op de normale werk-
roosters. Deze voorschriften strekken ertoe een effici-
ente controle mogelijk te maken op de werkelijk ver-

richte prestaties, met het oog op de voorkoming en de bestrijding van zwartwerk.

200

205 Zo schrijft artikel 157 van de Programmawet van 22 december 1989 voor dat «een afschrift van de arbeidsovereenkomst van de deeltijdse werknemer, schriftelijk vastgesteld overeenkomstig artikel 11bis van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten, of een uittreksel van die arbeidsovereenkomst met de werkroosters en met de identiteit van de deeltijdse werknemer waarop deze van toepassing zijn, alsmede zijn handtekening en die van de werkgever, moet worden bewaard op de plaats waar het arbeidsreglement kan geraadpleegd worden met toepassing van artikel 15 van de wet van 8 april 1965 tot instelling van de arbeidsreglementen».

215 Artikel 15, vierde lid, van voormelde Wet van 8 april 1965 bepaalt dat iedere werknemer, op elk moment en zonder tussenpersoon, inzage moet kunnen nemen van het arbeidsreglement, in een gemakkelijk toegankelijke plaats.

220 Krachtens artikel 172, §1, 1°, van de Programmawet van 22 december 1989 worden de werkgever, zijn aange-stelden of lasthebbers gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en met geldboete van 500 tot 3000 EUR of met één van die straffen alleen, wanneer 225 zij de maatregelen tot bekendmaking bedoeld bij de artikelen 157 en 159, niet naleven.

2./ Ten behoeve van de inning en invordering van de verschuldigde socialezekerheidsbijdragen, bepaalt artikel 22ter, tweede lid, van de RSZ-wet van 27 juni 1969:

« Behoudens in de door de sociale inspectiediensten vastgestelde gevallen van materiële onmogelijkheid om voltijdse arbeid te verrichten, worden bij ontstentenis van openbaarmaking van de normale werkroosters van de betrokken werknemers, de deeltijdse werknemers vermoed arbeid te hebben verricht in het kader van een arbeidsovereenkomst voor arbeid als voltijdse werknemer».

240

Overeenkomstig artikel 870 van het Ger.W., dient eiser, wanneer hij voormeld vermoeden wenst in te roepen, het bewijs te leveren van de «ontstentenis van openbaarmaking» in voormelde zin.

245

3./ Het bewijs van de «ontstentenis van openbaarmaking» kan door eiser worden geleverd aan de hand van een proces-verbaal van een sociaal inspecteur.

250

Krachtens artikel 9, tweede lid, van de Arbeidsinspectiewet hebben de processen-verbaal die de sociale inspecteurs opmaken bewijskracht tot het tegendeel bewezen is voor zover een afschrift ervan ter kennis wordt gebracht van de overtreder en, in voorkomend geval, van zijn werkgever, binnen een termijn van veertien dagen die een aanvang neemt de dag na de vaststelling van de overtreding.

255

De bijzonder bewijswaarde heeft betrekking op de
260 door de verbalisant persoonlijk, binnen de perken van
zijn wettelijke opdracht, regelmatig gedane materiële
vaststellingen betreffende de samenstellende elementen
van het misdrijf, de aanklevende omstandigheden en alle
andere materiële elementen die op het misdrijf betrek-
265 king hebben.

De bijzondere bewijswaarde van deze processen-
verbaal geldt enkel in het belang van de strafvordering
en van de rechtsvervolgning tot vergoeding van de schade
270 ten gevolge van overtredingen die erin zijn vastge-
steld. Het gezag dat eraan toekomt, kan bijgevolg niet
worden aangevoerd in een bij het arbeidsgerecht aanhan-
gig gemaakt geschil waarin niet van strafbepalingen
voorzienne voorschriften moeten worden toegepast.

275

Wanneer een bij het arbeidsgerecht aanhangig ge-
maakte vordering daarentegen steunt op een in een pro-
ces-verbaal vastgestelde overtreding van een voor-
schrift waaraan wel strafbepalingen zijn gekoppeld,
280 geldt in dat geval voor die vaststellingen van de soci-
aal inspecteur wel de bijzondere bewijswaarde tot be-
wijs van het tegendeel.

4./ Het bestreden arrest stelt vast dat de sociaal in-
285 specteur in zijn proces-verbaal van 6 april 2011, onder
rubriek 10, noteerde dat voor Kenny WAGEMANS en Ileana
GEUKENS op de dag van de controle (22 maart 2011) geen
arbeidsovereenkomsten op de plaats van de tewerkstel-
ling aanwezig waren (p.5, vijfde alinea).

290

Op grond van de vaststellingen verricht in het proces-verbaal van de sociaal inspecteur van 6 april 2011, die tot grondslag dienden van het onderzoeksverslag van 20 juni 2012 van de sociale inspectie, waaraan voormeld
295 proces-verbaal als bijlage was gevoegd, was eiser, getet op de vastgestelde ontstentenis van openbaarmaking van de normale werkroosters, met toepassing van artikel 22ter RSZ-wet overgegaan tot een regularisatie van de deeltijdse prestaties van Kenny WAGEMANS en Ileana GEU-
300 KENS naar een voltijdse tewerkstelling.

Waar de vordering van eiser aldus steunde op een overtreding van artikel 157 van de Programmawet van 22 december 1989, strafbaar gesteld door artikel 172, §1,
305 1° van diezelfde Programmawet, waarvan het bestaan was vastgesteld in het proces-verbaal van de sociaal inspecteur, kwam aan de materiële vaststellingen opgetekend in het proces-verbaal van 6 april 2011 bijgevolg de bijzondere bewijswaarde toe tot bewijs van het te-
310 gendeel.

Hoewel onderhavig geschil niet de strafvordering aanbelangt, noch een burgerlijke vordering betreft tot vergoeding van de schade ten gevolge van de begane in-
315 breuken, kon eiser de bijzondere bewijswaarde van die vaststellingen toch aanvoeren nu onderhavig sociaal-rechtelijk geschil een vordering tot grondslag had die steunde op een bij proces-verbaal vastgestelde overtreding van een voorschrift waaraan strafbepalingen zijn
320 verbonden.

In zoverre het bestreden arrest weigerde de bijzondere bewijswaarde tot bewijs van het tegendeel toe te kennen aan de vaststelling in het proces-verbaal van 6
325 april 2011, dat op de plaats van de tewerkstelling geen arbeidsovereenkomsten aanwezig waren voor Kenny WAGEMANS en Ileana GEUKENS op de dag van de controle, miskende het bijgevolg artikel 9 van de Arbeidsinspectiewet.

330

5./ De bijzondere bewijswaarde tot bewijs van het tegendeel houdt in dat de rechter, in de beoordeling van een proces-verbaal met bijzondere bewijswaarde, de vaststellingen erin gedaan als waarheid moet aanvaarden
335 zolang die vaststellingen niet worden weerlegd.

Het tegenbewijs kan geleverd worden met alle wettelijke bewijsmiddelen. Het is evenwel vereist dat het volledige bewijs wordt geleverd van de onjuistheid van
340 de betreffende vaststellingen in het proces-verbaal. Wanneer de rechter een proces-verbaal met bewijswaarde tot het bewijs van het tegendeel terzijde schuift, dient hij aan te geven dat het tegenbewijs is geleverd en waarin dit bestaat.

345

Om het vermoeden van waarheid dat kleeft aan de materiële vaststellingen van een proces-verbaal tot bewijs van het tegendeel te ontkrachten, volstaat het bijgevolg niet dat door de rechter wordt beslist dat er
350 twijfel bestaat omtrent de waarachtigheid van die vaststellingen, noch dat wordt beslist dat de vastgestelde feiten onvoldoende zijn bewezen. Wanneer het tegenbewijs de rechter slechts doet twijfelen, blijft de bij-

355 zondere bewijswaarde van het proces-verbaal stand hou-
den.

6./ In onderhavige zaak had de mede-uitbaatster van de
taverne, Mevr. VANDONINCK, die wegens ziekte niet aan-
wezig was op de dag van de controle, formeel tegengespro-
360 roken dat er geen deeltijdse arbeidsovereenkomsten op
de plaats van de tewerkstelling aanwezig waren op de
dag van de controle nu deze zich bevonden in de far-
de/kaft die door een werknemer aan de inspectie was
voorgelegd.

365

Het bestreden arrest stelt vast dat de sociaal-
inspecteur bevestigde dat hem op de dag van de controle
een farde/kaft werd overhandigd, bevattende «*allerlei*
gegevens van de werknemers», waaruit de appelrechters
370 afleiden dat er «*in deze omstandigheden (...) twijfel*
(bestaat) of de kwestieuze arbeidsovereenkomsten geen
onderdeel waren van de farde die aan de inspectie werd
overhandigd» (p.5, achtste alinea).

375

Het bestreden arrest oordeelt dat:

« Het komt aan de (eiser) als eisende partij toe om
deze twijfel weg te nemen en zwart op wit te bewij-
zen dat de bedoelde arbeidsovereenkomsten op de dag
380 van de controle niet op de plaats van tewerkstel-
ling aanwezig waren.

« Dit **bewijs** had de (eiser) kunnen leveren door geen
twijfel te laten bestaan over de inhoud van de map

385 of farde die op 22 maart 2011 aan de sociale in-
spectie werd overhandigd. De inspectie had de in-
houd van de map kunnen inventariseren of er een ko-
pie van nemen of de verantwoordelijke ter plekke
doen verklaren dat er samen met de inspectie werd
390 vastgesteld dat de arbeidsovereenkomsten in de
voorgelegde map ontbraken.

« De inspectie heeft geen andere informatie vrijgege-
ven over de inhoud van de kwestieuze farde en zo
395 mogelijk opengelaten dat bepaalde informatie werd
achtergehouden. Verder heeft de inspectie geen uit-
sluitsel gegeven dat er tussen de gegevens, die
over de werknemers in de farde werden teruggevon-
den, nuttige gegeven bij waren die een licht op de
400 uurroosters van de betrokken werknemers konden wer-
pen.

« **De twijfel is niet weggenomen**, waardoor de (**eiser**)
faalt in de op hem rustende bewijslast" (p.5, derde
405 laatste alinea - p.6, tweede alinea).

« In de gegeven omstandigheden **bewijst de (eiser)**
niet naar recht dat er sprake is van een ontstente-
nis van openbaarmaking van de uurroosters van Kenny
410 WAGEMANS en Ileana GEUKENS in de door hem geviseer-
de periode» (p.6, vijfde alinea).

Zodoende weigerde het bestreden arrest een bijzon-
dere bewijswaarde tot bewijs van het tegendeel toe te
415 kennen aan de materiële vaststellingen in het proces-
verbaal van 6 april 2011 op grond dat er twijfel be-

staat aangaande de waarachtigheid van die vaststellingen en werd beslist dat eiser aan de hand van de vaststellingen in dat proces-verbaal de ontstentenis van openbaarmaking van de normale werkroosters van de betrokken deeltijdse werknemers niet kon bewijzen, terwijl geen van voormelde beschouwingen van de appelrechters de vaststelling van een afdoend tegenbewijs inhouden en alleszins niet het volledige bewijs van de onjuistheid van die materiële vaststellingen opleveren.

7./ Hieruit volgt dat het bestreden arrest niet wettig aan de materiële vaststellingen in het proces-verbaal van 6 april 2011, in het bijzonder aan de vaststelling dat voor de betrokken werknemers geen arbeidsovereenkomsten op de plaats van de tewerkstelling aanwezig waren op de dag van de controle, de bijzondere wettelijke bewijswaarde tot bewijs van het tegendeel heeft ontzegd, minstens niet wettig, op grond van twijfel, het tegenbewijs ervan heeft aangenomen, zodat de beslissing van de appelrechters dat de vordering van eiser ongegrond is omdat niet door eiser was bewezen dat er sprake was van een ontstentenis van openbaarmaking van de uurroosters van de betrokken werknemers in de door hem geviseerde periode, niet naar recht verantwoord is (schending van de artikelen 22ter, tweede lid, van de RSZ-wet, 157 en 172, §1, 1°, van de Programmawet van 22 december 1989, 15, in het bijzonder het vierde lid, van de Wet van 8 april 1965, 870 van het Ger.W., 9, in het bijzonder het tweede lid, van de Arbeidsinspectiewet).

TOELICHTING

1./ Krachtens artikel 9 van de Arbeidsinspectiewet heb-
450 ben de processen-verbaal die de sociale inspecteurs op-
maken bewijskracht tot het tegendeel bewezen is voor
zover een afschrift ervan ter kennis wordt gebracht van
de overtreder en, in voorkomend geval, van zijn werkge-
ver, binnen een termijn van veertien dagen die een aan-
455 vang neemt de dag na de vaststelling van de overtre-
ding.

Die bijzondere wettelijke bewijswaarde heeft be-
trekking op de door de verbalisant persoonlijk, binnen
460 de perken van zijn wettelijke opdracht, regelmatig ge-
dane materiële vaststellingen betreffende de samenstel-
lende elementen van het misdrijf, de aanklevende om-
standigheden en alle andere materiële elementen die op
het misdrijf betrekking hebben (TRAEST, P., «Enkele be-
465 merkingen bij de processen-verbaal met bewijswaarde tot
bewijs van het tegendeel», noot bij Cass., 4 oktober
1988, R.W., 1988-89, 885, nr.3; 1433, nr.17).

De bijzondere bewijswaarde tot bewijs van het te-
470 gendeel, welke kleeft aan een proces-verbaal dat is op-
gemaakt in toepassing van artikel 9 van de Arbeidsin-
spectiewet, geldt evenwel enkel in het belang van de
strafvordering en van de rechtsvervolging tot vergoe-
ding van de schade ten gevolge van overtredingen die
475 erin zijn vastgesteld. Het gezag dat eraan toekomt, kan
bijgevolg niet worden aangevoerd in een bij het ar-
beidsgerecht aanhangig gemaakt geschil waarin niet van
strafbepalingen voorziene voorschriften moeten worden
toegepast (Cass., 19 juni 1995, A.C., 1995, nr.311, VAN
480 EECKHOUTTE, W., «Opsporing in sociaalrechtelijke mis-
drijven», in VAN LIMBERGHEN, G., Sociaal Strafrecht,

Antwerpen, Maklu, 1998, 196, nr.88; TORFS, D., «Bevoegdheid van de inspectiediensten», T.S.R., 2000, 448).

485

Wanneer een bij het arbeidsgerecht aanhangig gemaakte vordering daarentegen steunt op een in een proces-verbaal vastgestelde overtreding van een voorschrift waaraan wel strafbepalingen zijn verbonden, 490 komt in dat geval wel de bijzondere bewijswaarde tot bewijs van het tegendeel toe aan de (materiële) vaststellingen in dat proces-verbaal.

Onderhavig geschil belangt niet de strafvordering 495 aan, noch betreft het een burgerlijke vordering tot vergoeding van de schade ten gevolge van de begane inbreuken, doch de vordering van eiser steunde wel op een overtreding van artikel 157 van de Programmawet van 22 december 1989, welke bepaling strafbaar is gesteld door 500 artikel 172, §1, 1° van deze Programmawet.

Krachtens artikel 157 van de Programmawet van 22 december 1989 moet «een afschrift van de arbeidsovereenkomst van de deeltijdse werknemer, schriftelijk 505 vastgesteld overeenkomstig artikel 11bis van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten, of een uittreksel van die arbeidsovereenkomst met de werkroosters en met de identiteit van de deeltijdse werknemer waarop deze van toepassing zijn, alsmede zijn handtekening en die van de werkgever, (...) worden bewaard op 510 de plaats waar het arbeidsreglement kan geraadpleegd worden met toepassing van artikel 15 van de wet van 8 april 1965 tot instelling van de arbeidsreglementen».

515 In zoverre in het proces-verbaal van de sociaal in-
specteur van 6 april 2011 was vastgesteld dat voor de
betrokken werknemers geen arbeidsovereenkomsten op de
plaats van de tewerkstelling aanwezig waren op de dag
van de controle, was het bestaan van deze overtreding
520 aldus vastgesteld in dat proces-verbaal zodat die vast-
stelling bijgevolg over het gezag tot bewijs van het
tegendeel beschikte dat kon worden aangevoerd in onder-
havig sociaalrechtelijk geschil dat steunde op de mis-
kenning van dat strafrechtelijk gesanctioneerde voor-
525 schrift.

In zoverre het bestreden arrest de bijzondere be-
wijswaarde tot bewijs van het tegendeel weigerde toe te
kennen aan de bedoelde materiële vaststellingen in het
530 proces-verbaal van de sociaal inspecteur van 6 april
2011, miskende het bijgevolg artikel 9 van de Arbeids-
inspectiewet.

2./ In de beoordeling van een proces-verbaal met bij-
535 zondere bewijswaarde moet de rechter de vaststellingen
erin gedaan als waarheid aanvaarden zolang die vast-
stellingen niet worden weerlegd (TORFS, D., l.c., 448-
449).

540 De rechter die besluit tot de onjuistheid van een
proces-verbaal met bijzondere bewijswaarde, moet in
zijn vonnis motiveren op grond van welke elementen of
gronden hij hiertoe is gekomen (SALOMEZ, K., "Bijzon-
derheden betreffende de beperking van de vrijheid van
545 bewijs in het sociaal strafrecht", T.S.R., 2013, 529).

Het tegenbewijs kan geleverd worden met alle wettelijke bewijsmiddelen. Het is evenwel vereist dat het volledige bewijs van de onjuistheid van de betreffende vaststelling van het proces-verbaal wordt geleverd. Wanneer er twijfel blijft, moet de veroordeling volgen. De overweging dat er twijfel blijft bestaan, kan immers niet als een tegenbewijs gelden (HOLSTERS, D., «De bewijswaarde van het proces-verbaal betreffende de vaststelling van misdrijven», R.W., 1980-81, 1392; VAN MUYLEM, E., l.c., 1432; Cass., 10 december 2013, A.C., 2013, 668; cf. Cass., 7 september 1983, A.C., 1983-84, nr.9 en Cass., 29 januari 1986, A.C., 1985-86, nr.335).

De rechter moet bovendien aangeven dat het tegenbewijs is geleverd en waarin het bestaat. De rechter die eenvoudig stelt dat de feiten niet bewezen zijn, miskent de wettelijke bewijswaarde van het proces-verbaal (TRAEST, P., l.c., 886).

Te dezen werd niet vastgesteld dat het tegenbewijs was geleverd, maar wel dat er twijfel blijft bestaan. Op grond van twijfel werd bijgevolg beslist dat eiser niet bewijst dat er sprake was van een ontstentenis van openbaarmaking van de uurroosters, ofschoon die ontstentenis wel volgde uit de vaststellingen van het proces-verbaal van de sociaal inspecteur.

De beslissing dat eiser faalt in de op hem rustende bewijslast is bijgevolg niet naar recht verantwoord nu de appelrechters aldus de bijzondere bewijswaarde van de vaststellingen van het proces-verbaal van de sociaal

inspecteur hebben miskend door zich zonder meer te hebben beperkt om de inhoud van het proces-verbaal in
580 twijfel te trekken.

OM DEZE REDENEN,

besluit voor eiser ondergetekende advocaat bij het
585 Hof van Cassatie, dat het U behage, Hooggeachte Dames en Heren, het bestreden arrest te vernietigen, de zaak en partijen te verwijzen naar een ander arbeidshof, kosten als naar recht

590

Brussel, 18 november 2014

595

600

Geoffroy de FOESTRAETS